

Rust en ruimte voor de Roerdomp op het Zuidlaardermeer

In opdracht van de Provincie Groningen is Het Groninger Landschap samen met Het Drentse Landschap bezig om de rietlanden rondom het Zuidlaardermeer flink te vernatten en aantrekkelijker te maken voor de Roerdomp en andere kritische moerasvogels. Het Zuidlaardermeergebied is een Natura2000 gebied en was vanwege een complex aantal oorzaken niet in staat om het vereiste aantal broedparen te faciliteren. Daarom is na gericht onderzoek een herstelplan gemaakt waar nu uitvoering aan wordt gegeven. Drijvende moeraskransen graven de nauwkeurig geselecteerde oppervlakte 20 tot 30 cm af. Binnen deze oppervlakte wordt broekbos verwijderd en op deze locaties worden grote diepe poelen aangelegd met een diameter van meer dan 25 meter. Doordat het broedbiotoop nu in het rietveld komt te liggen in plaats van langs

Werkzaamheden Zuidlaardermeer
(foto's: Michel Krol)

de rand is de verwachting dat de verstoring vanuit de vaarrecreatie sterk vermindert. Niet alleen de Roerdomp profiteert van de maatregelen. De in het gebied voorkomende Bever en Otter maken ook dankbaar gebruik van het ondiepe water in de rietvelden en diverse vissoorten gebruiken de ondergelopen rietvelden als paaiplaats. Het vrijkomende materiaal wordt gebruikt om op andere locaties binnen het gebied Riet te ontwikkelen. Het project is gestart in januari 2016, lag tijdens het broedseizoen stil en moet in maart 2017 zijn afgerond. Er zal dan zo'n 25 hectare rietland aangepakt zijn. Qua Roerdomp zijn er dit jaar nog geen resultaten. Wel was het aantal territoria Beardman en Snor hoger dan vorig jaar. Hopelijk is dat een voorbode voor toekomstige broedgevallen van de Roerdomp. Uiteindelijk moet het mogelijk zijn dat zich vijf territoria Roerdomp rond het meer vestigen.

Michel Krol, Natuurbeheerder

Geldersch Landschap en Kasteelen

Natuurontwikkeling levert een schatkist op aan juweeltjes

In het natuurgebied Het Korte Broek bij Vaassen van de Stichting Geldersch Landschap en Kasteelen zijn recent diverse (zeer) zeldzame mossoorten gevonden, waaronder het Geel schorpioenmos (*Hamatocaulis vernicosus*), een soort van de EU Habitatrichtlijn. Dit bijzondere mos werd gevonden in het terreindeel waar begin jaren negentig natuurontwikkeling plaatsvond, waarbij een deel van de fosfaatrijke bovengrond werd afgegraven en de afwatering werd verbeterd. De soort was na 1950 uitgestorven in Nederland, maar werd in 1998 herontdekt op twee plekken in Nederland. Het is een soort die voorkomt in ijzerrijke kwelmoerassen.

Brongreppelmos (herkenbaar als geelgroene sterretjes), een nieuwe mossoort voor Nederland, samen met Geel schorpioenmos en Geveerd sikkelmos
(foto:Rienk-Jan Bijlsma)

Pioniermossen

Geldersch Landschap en Kasteelen heeft in 2013/2014 in de overige natte terreindelen van Korte Broek maatregelen uitgevoerd om ook daar de voormalige landbouwgrond om te vormen naar nat schraalland en vochtig hooiland. Al het eerste jaar werd op de nog vrijwel kale bodem het Veenkortsteeltje (*Pleuridium palustre*) ontdekt. Dat is bijzonder omdat er van deze mossoort al meer dan 10 jaar geen vindplaats meer bekend was in Nederland; hij stond dus op de Rode Lijst als 'verdwenen'. Op enkele plekken werd deze mossoort tezamen met het Langhalsmos (*Trematodon*

ambiguus) aangetroffen, onder de mossen dé ambassadeur van natuurontwikkeling. Het is uiterst zeldzaam in heel Europa en in Nederland bekend van een vondst uit 1855 bij Ede. Sinds 1992 is deze soort echter in diverse natuurontwikkelingsterreintjes opgedoken waaronder in 2004 langs de Tongerense beek. Beide soorten hebben een zeer langlevende diasporenbank. Ze zijn maar enkele jaren bovengronds en verdwijnen dan weer voor lange tijd als diaspore ondergronds.

Zeldzame mossen

Daarnaast komen nog enkele zeer grote zeldzaamheden voor, zoals Brongreppelmos (*Dicranella palustris*, nieuw voor Nederland), Roodmondknikmos (*Bryum knowltonii*), Reuzen-

puntmos (*Calliergon giganteum*) en Sparrig veenmos (*Sphagnum teres*). In totaal staat de teller voor de zeldzame tot uiterst zeldzame mossoorten nu op ruim 20 soorten. Nergens komt Beekstaartjesmos (*Philonotis fontana*) zo massaal voor (met sporenkapsels) als in het Korte Broek. Naast de zeer bijzondere mossenflora is de uitbundige bloei van het Moeraskartelblad en van de Rietorchis in het Korte Broek momenteel opvallend.

Rienk-Jan Bijlsma (Ecoloog Aterra Wageningen UR) en Wim Geraedts (Ecoloog Visie, Evaluatie en Beleid GL&K)